

Huvudman

Vännäs kommun
vannas.kommun@vannas.se

Beslut

Datum 2026-09-21
Dnr SI 2026:2819
Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av gymnasieskola Liljaskolan, sektor C i Vännäs kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 5 juni 2026

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vännäs kommun att senast **fredag den 4 december 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande biblioteksplan. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Vännäs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Vännäs kommun ska vidta följande åtgärder

Biblioteksplan

1. Se till att biblioteksplanen omfattar uppgifter om hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en biblioteksplan som innehåller ovanstående uppgifter. (2 kap. 24 c § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser tillgång till skolbibliotek.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:2819) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 genomfört en tillsyn av Liljaskolan, sektor C i Vännäs kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande elevers tillgång till bemannade skolbibliotek..

Skolinspektionen har den 5 juni 2026 beslutat att förelägga Vännäs kommun senast den 1 oktober 2026 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande biblioteksplan. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Vännäs kommun en anmärkning rörande tillgång till skolbibliotek.

Vännäs kommun har den 7 september 2026 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Vännäs kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Biblioteksplan

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 5 juni 2026 att skolenheten inte uppfyllde författningarnas krav avseende biblioteksplan. Av Skolinspektionens tillsyn framgick visserligen att huvudmannen antagit en biblioteksplan som omfattar Vännäs kommuns folkbibliotek samt skol- och gymnasiebibliotek för år 2025 till 2027. Tillsynen visade dock att biblioteksplanen inte uppfyllde författningarnas krav vad gäller information om hur ändamålen med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås, omfattning av bemanning samt att skolbiblioteksverksamheten tillhandahålls på annan plats än på den egna skolenheten och de särskilda skälen för detta.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att skolenheten har tagit fram en biblioteksplan för skolenheterna Liljaskolan

sektor A, B, C och D. Huvudmannen har i sin redovisning bifogat den lokala biblioteksplanen.

Av biblioteksplanen framgår omfattning av bemanning samt att skolbiblioteksverksamheten tillhandahålls på annan plats än på den egna skolenheten och de särskilda skälen för detta. Av planen framgår vidare fokusområden, visioner, områden som skolbiblioteksverksamheten ska arbeta med och ändamålen med skolbiblioteksverksamheten. Av planen framgår inte hur ändamålen med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att varje huvudman ska i en biblioteksplan precisera hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås. En kommun eller en region kan anta en särskild skolbiblioteksplan eller beskriva skolbiblioteksverksamheten i den biblioteksplan som den ska anta enligt 17 § bibliotekslagen. Om huvudmannen avser att med tillämpning av 24 a § tredje stycket tillhandahålla skolbiblioteksverksamheten för en skolenhet på en annan plats än på den egna skolenheten ska även detta och de särskilda skälen anges i biblioteksplanen (2 kap. 24 c § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att det av biblioteksplanen ska framgå hur skolbiblioteksverksamheten är tänkt att fungera och bidra till elevernas lärande, med bland annat uppföljningsbara och konkreta mål, visioner och aktiviteter. (prop. 2023/24:164 s. 37)

Av förarbetena till skollagen framgår vidare att regeringen föreslår att det ska införas ett krav i skollagen på att skolbibliotek ska vara bemannade i sådan utsträckning att ändamålen med skolbibliotek uppnås. I och med att huvudmannen i biblioteksplanen ska precisera hur ändamålet med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås ska biblioteksplanen alltså även omfatta bemanningen av skolbiblioteket. Det ska således i biblioteksplanen anges till exempel hur många timmar i veckan och med vilken frekvens en skolbibliotekarie ska vara på plats. (prop. 2023/24:164 s. 37)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att den lokala biblioteksplanen för Liljaskolan enhet A, B, C och D inte uppfyller författningarnas krav. Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår visserligen att biblioteksplanen innehåller information om omfattning av bemanning och att skolbiblioteksverksamheten tillhandahålls på annan plats än på den egna skolenheten och de särskilda skälen för detta. I dessa delar uppfyller biblioteksplanen författningarnas krav.

Av biblioteksplanen framgår vidare ändamålen med skolbiblioteksverksamheten. Av biblioteksplanen framgår dock inte hur ändamålen med skolbiblioteksverksamheten ska uppnås. Då

författningarna ställer krav på att det av biblioteksplanen ska framgå hur skolbiblioteksverksamheten är tänkt att fungera och bidra till elevernas lärande, med bland annat aktiviteter, utgör det en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Vännäs kommuns verksamhet vid Liljaskolan, sektor C uppfyller inte författningarnas krav vad gäller biblioteksplan. Det finns därför skäl att förelägga Vännäs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Tillgång till skolbibliotek

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen bedömde i beslut den 5 juni 2026 att skolenheten inte uppfyllde författningarnas krav avseende tillgång till skolbibliotek. Av Skolinspektionens tillsyn framgick visserligen att verksamheten uppfyllde författningarnas krav vad gäller att det vid skolenheten finns ett skolbibliotek med en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Tillsynen visade dock att det i skolbibliotekets utbud saknades tillgång till digitala medier, vilket är en brist.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att skolenheten har placerat en stationär dator i skolbiblioteket, genom vilken eleverna har tillgång till ett utbud av digitala medier under skolbibliotekets öppettider.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att eleverna i gymnasieskolan ska ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Med skolbibliotek avses i denna lag en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till

lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. (2 kap. 24 a § skollagen)

Av läroplanen framgår att som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever får tillgång till och förutsättningar att använda skolbibliotek. (Lgy25, 2.6 Rektorns ansvar)

Av förarbeten till skollagen framgår att för att främja elevernas läsande och medie- och informationskunnighet behöver skolbiblioteken därför innehålla såväl analoga som digitala medier. Begreppet medier bör ha samma innebörd som i bibliotekslagen och innefatta både litteratur i olika format och andra kulturuttryck som musik och film. (prop. 2012/13:147 s. 22)

Av förarbetena till skollagen framgår vidare att elevernas tillgång till olika medier, exempelvis tryckta och digitala verk, är beroende av hur de presenteras. Detta innebär att de medier och tjänster som skolbiblioteket förfogar över ska vara samlade på ett och samma ställe och ha en särskild lokal. (prop. 2023/24:164 s. 21)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Alexander Aleryd

Beslutsfattare

Signerat av: Alexander Aleryd

Amanda Hellman

Föredragande

Signerat av: Amanda Hellman